

E?itim Alan? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itim Alan? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20634>

Özet

Bu akademik çalışmada, Şahin ve Boztunç-Öztürk (2018) tarafından yürütülen ve Eğitim Alanı içerisinde geliştirilen ölçeklerin metodolojik süreçlerini inceleyen bir içerik analizi çalışmasıdır. Çalışmanın temel amacı, eğitim bilimleri literatüründe yayımlanan ölçek geliştirme makalelerindeki süreçlerin ne kadar detaylı ve bilimsel standartlara uygun olarak raporlandığını değerlendirmektir. Bu analiz, gelecekteki ölçek geliştirme çalışmalarına ışık tutmak ve raporlama kalitesini artırmak için önemli bulgular sunmayı hedeflemiştir. Çalışmanın kendisi bir ölçek geliştirme süreci değil, ölçek geliştirme süreçlerinin standardizasyonunu incelemektedir.

Araştırma, eğitim alanındaki bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri temel alarak, ölçeklerin oluşturulma amaçlarından, istatistiksel analiz yöntemlerine ve elde edilen geçerlik ve güvenirlik değerlerinin sunulduğu biçimine kadar geniş bir yelpazede inceleme yapmıştır. Bu içerik analizi, eğitim araştırmalarında kullanılan psikometrik araçların kalitesini dolaylı olarak değerlendirmeye yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Alanı Ölçeği, Ölçek Geliştirme Süreci, İçerik Analizi, Psikometri, Eğitim Araştırmaları, Metodolojik İnceleme.

Yazarlar

Melek Gülşah ŞAHİN, Nida Boztunç-Öztürk.

Amaç

Bu çalışmanın birincil amacı, eğitim bilimleri alanında yayımlanmış ölçek geliştirme çalışmalarıyla metodolojik süreçlerini kapsamlı bir içerik analizi yöntemiyle incelemek ve raporlama standartlarını ortaya koymaktır. Çalışma, özellikle ölçek maddelerinin oluşturulması, pilot uygulamalar, uzman görüşlerinin alınması ve istatistiksel analizlerin (geçerlik ve güvenirlik) nasıl raporlandığını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim alanında yapılan ölçek geliştirme çalışmalarının genel bir fotoğrafını çekmek hedeflenmiştir.

İkincil olarak, elde edilen bulgular ışığında, araştırmacılara daha şeffaf, detaylı ve bilimsel olarak sağlam ölçek geliştirme raporları hazırlamaları konusunda öneriler sunulması amaçlanmıştır. Çalışma, eğitim alanındaki ölçek araçlarının kalitesini artırmaya yönelik kritik bir kaynak sağlamaktadır.

Yapı

Bu çalışmada, bir psikolojik yapıyı ölçmekten ziyade, metodolojik ve bibliyografik bir yapıya odaklanmaktadır. İncelenen temel yapı, "Eğitim Alanında Ölçek Geliştirme Süreçlerinin Raporlanma Kalitesi"dır. Çalışmada, ölçek geliştirme sürecinin adımları (örneğin, kapsam geçerliği, yapı geçerliği, güvenirlik hesaplamaları) birer kategori olarak ele alıp, bu kategorilerin incelenen makalelerde ne ölçüde ve hangi yöntemlerle raporlandığını analiz etmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada, bir ölçeğin psikometrik yapısından çok, araştırmacıların metodolojik raporlama yapısından incelemektedir.

İçerik analizi, incelenen makalelerde sıkça kullanılan istatistiksel teknikleri, örneklem büyüklüklerini ve ölçek türlerini (örneğin, tutum, kişilik veya davranış ölçekleri) belirleyerek, eğitim alanındaki ölçme ve değerlendirme eğilimlerini de ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Bu çalışmada, mevcut bir psikometrik aracın geçerlik kanıtlarını sunmak yerine, eğitim alanında yaygın olarak kullanılan ölçek geliştirme çalışmalarıyla geçerlik analizlerinin nasıl yürütüldüğünü ve raporlandığını incelemiştir. Çalışmanın kendisi bir içerik analizi olduğu için, kendi iç geçerliği, kullanılan kodlama temasının uygunluğu ve araştırmacılar arasında tutarlılık ile sağlanmıştır.

Ahın ve Boztunç-Öztürk (2018), analiz ettikleri makalelerde en sık kullanılan geçerlik türlerinin hangileri olduğunu (örneğin, yapı geçerliği, kapsam geçerliği) ve bu geçerlik kanıtlarının sunulduğu biçimindeki eksiklikleri tespit etmiştir. Orijinal kaynakta belirtilen not (-), bu çalışmanın spesifik bir ölçeğin geçerlik verisini sunmadığını teyit etmektedir.

Güvenirlik

Bu araştırmada, spesifik bir ölçeğin güvenirlik katsayıları raporlanmamıştır. Çalışmada, eğitim alanında geliştirilen ölçeklerde güvenirlik tahminlerinin hangi yöntemlerle (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı, test-tekrar test) yapıldığını ve bu sonuçların makalelerde ne düzeyde etkililikle sunulduğunu analiz etmiştir. Bu metodolojik inceleme, araştırmacıların güvenirlik raporlamasında karşılaştıkları yaygın sorunlar ve en iyi uygulamaları belirlemeye yardımcı olmuştur.

İçerik analizi, güvenirlik analizlerinin genellikle tek bir yöntemle sınırlandırıldığını ve bazı durumlarda bu analizlerin yeterince açıklanmadığını ortaya koymuştur. Orijinal kaynakta güvenirlik bölümünde (-) bulunması, bu çalışmanın birincil olarak bir ölçek değil, bir metodolojik inceleme olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Şahin ve Boztunç-Öztürk'ün (2018) içerik analizi, incelenen ölçek geliştirme çalışmalarında yapı geçerliliği kanıtı olarak kullanılan faktör analizi yöntemlerine odaklanmıştır. Çalışma, Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanımlarının sıklığına, faktör çökarma yöntemlerini ve faktör yüklerinin raporlanma biçimlerini incelemiştir.

Analiz sonuçları, birçok çalışmada faktör analizine ilişkin detayların (örneğin, döndürme yöntemi, özdeğerler, açıklanan varyans) eksik veya yetersiz raporlandığını göstermiştir. Bu durum, eğitim alanındaki ölçeklerin yapı geçerliliğinin doğrudan değerlendirilmesini zorlatmaktadır. Çalışma, faktör analizi raporlamasında uluslararası standartlara uyulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Araç

Bu çalışma bir ölçek değil, metodolojik bir inceleme ve içerik analizi raporudur. Bu nedenle araçtaki bilgiler, incelenen çalışmanın bağlamına göre sunulmuştur.

Test Türü: Metodolojik İnceleme / İçerik Analizi (Ölçek Geliştirme Süreçleri Üzerine)

Format: Akademik Makale (İçerik Analizi Raporu)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim alanında ölçek geliştirme çalışması yapan araştırmacılar ve bu çalışmalar okuyan akademisyenler.

Yaş Grubu: Uygulanabilir Değil (İnsan katılımcı yerine akademik makaleler incelenmiştir.)

Popülasyon Detayları: Çalışmanın örneklemi, Kastamonu Eğitim Dergisi ve benzeri akademik yayınlarda 2018 yılına kadar yayımlanmış, eğitim alanında ölçek geliştirme süreçlerini konu alan makalelerden oluşmaktadır.

Test Metodolojisi: Nitel ve nicel kodlama tekniklerinin kullanıldığı içerik analizi. Belirlenen ölçek geliştirme aşamaları (madde havuzu oluşturma, pilot uygulama, istatistiksel analizler) kodlama kategorileri olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Raporlama Standartları, Kastamonu Eğitim Dergisi, Geçerlik, Güvenirlik, Metodoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: Sağlanmamıştır.

Yayın Adresi: Sağlanmamıştır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu çalışmada, bir içerik analizi raporu olup, ticari bir ölçek değildir. Makale, akademik bir dergide açık erişimle yayınlanmıştır.

Yayın Yılı: 2018

Şinler ve Ücret: Makaleye erişim açıktır. Telif hakları ilgili dergiye (Kastamonu Eğitim Dergisi) aittir.

Kaynaklar

Şahin, M. G., ve Boztunç-Öztürk, N. (2018). Eğitim alanında ölçek geliştirme süreci: Bir içerik analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 191-199.

DOI: <https://doi.org/10.24106/kefdergi.375863>

Makale Bağlantısı: dergipark.org.tr

Bu çalışmanın orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

PDF İndirme Bağlantısı: egitim-alaninda-olcek-gelistirme-sureci-toad.pdf

Eğitim Alanı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu akademik çalışmada (Şahin & Boztunç-Öztürk, 2018), eğitim alanında yayınlanacak ölçek geliştirme süreçlerini konu alan metodolojik bir içerik analizidir. Bu nedenle, "Eğitim Alanı Ölçeği" adı altında spesifik ve yeni geliştirilmiş bir ölçeğin maddeleri bu kaynakta bulunmamaktadır. Aşağıdaki bölüm bu ölçeğin maddelerini içermemektedir.